

Inga konstigheter

I veckans nummer; fotbollsjournalistiken och dess källor



Ett magasin av Anna Sofia Dahl och Fredrik Lennander.

Journalistprogrammet, JMG: Institutionen för journalistik
och masskommunikation, Göteborgs Universitet, VT -09

”Ett rimligt krav borde vara att medier som gång på gång visat sig vara opålitliga inte används som källor till information”

Vad är det vi läser?

02 När avstånden krymper och hela världens nyheter blir oss tillgängliga, måste vi ibland stanna upp och reflektera var informationen kommer ifrån. Långt borta är fotbollens romantiska amatörtider, tider då man endast spelade för att det var roligt och utan inblandning av pengar. Fotbollen har istället etablerat sig som en multimiljardindustri där värdet på klubbar och spelare skjutit i höjden. Detta har skett utifrån ett ökat intresse och en ökad kommersialisering av sporten. Fler och fler människor livnär sig eller tjänar nu pengar på fotbollen vare sig det är som spelare, tränare, ordförande, agent, journalist, sponsor eller tippare i tv-soffan.

Medierna har tagit rollen som speluppläggare i spridningen av sporten. Tidningar, internet, radio och tv har haft en central funktion i det ökade intresset för fotbollen och skapandet av stjärnspelare och favoritklubbar. De enorma tv-licenspengar som kommit in i fotbollen under de senaste femton åren är också en starkt bidragande orsak till löneutvecklingar och övergångssummor som kommit att gränsa till det absurda.

VAD HÄNDER DÅ när det blir så mycket pengar i fotbollen att potentiella rykten om spelare kan öka marknadsvärden med mångmiljonbelopp? Vad händer när det blivit så mycket underhållning i fotbollen att eventuella spelarövergångar säljer lösnummer som de vore månländningar? Och vad händer när läsare kräver de senaste och hetaste nyheterna och sidorna måste fyllas? Det har blivit big business i fotbollen och nu är ekonomi en oundviklig spelare på en gigantisk arena. Colin Gibson, som är tidigare redaktör för sporten på Daily Telegraph & Daily Mail samt informationschef på engelska fotbollsförbundet, hävdade redan 2001 i the Guardian att sporten nuförtiden är en seriös affärsverksamhet och således bör tas på ett större allvar av pressen.

Idag, när en tränare kan få sparken utifrån ett iskallt

mediedrev som satts i rullning, finns det all anledning att syna informationen i sömmarna. När konsekvenserna har blivit pengar, jobb, familj och privatliv har vi en skyldighet att se till att informationen vi matas med är riktig och från en pålitlig källa. Vi konsumenter måste börja ställa frågan var informationen kommer ifrån och kräva en tydlighet i källhänvisningen. Ett rimligt krav borde vara att medier som gång på gång visat sig vara opålitliga inte används som källor till information. Därför vill vi undersöka vilka källor som kvällspressens fotbollsjournalister använder sig av för att få information när de inte själva har bevakning.

ENGELSKA MEDIER HAR alltid varit starka och viktiga i svensk fotbollspress och det är en enkel källa för journalisterna att förstå språkligt. Vad många svenskar nog inte vet är hur de ska gradera tillförlitligheten på uppgifterna om det står exempelvis Daily Star eller News of the World som källa. En engelsk tidning som har information om den internationella fotbollen, kanske svensken tänker. Ingen förklarar att tidningarnas profil ligger lika nära En Ding Ding Värld som den gör en seriös tidning. Dagens journalister har även andra dilemman att ta itu med. Med internets utbredning har publiken fått möjlighet att informera sig i lika hög grad som journalisterna själva och kan även producera sina egna åsikter och nyheter. Vilken roll får journalisten i detta nya klimat? Hur använder fotbollsjournalister internet i sökandet efter nyheter och hur tänker de kring att använda bloggar som källor?

Vi vill helt enkelt skissa en bild av hur kvällspressens källor ser ut så att den svenske läsaren ska få möjlighet att sälla bland dem och lära sig känna igen en ulv i fotbollskläder.

Lästips;

Sports Journalism - Raymond Boyle 2006

innehåll

2. Vad är det vi läser?

4. Med en näve salt

6. Hur har vi kodat?

7. Vem sätter agendan?

8. En tudelad läsarskara

9. Sverige vs. England

11. Vem bryr sig egentligen?

13. Slarv av gammal vana

14. Seriöst motsatt utveckling

15. Har rykten fått en plats?

16. Rykten biter inte på Glenn

18. Bloggar och fanforum

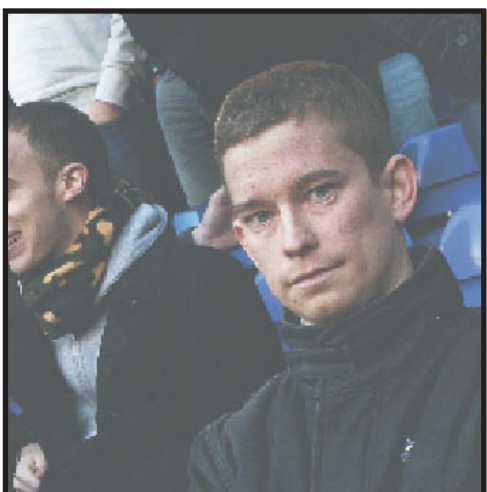
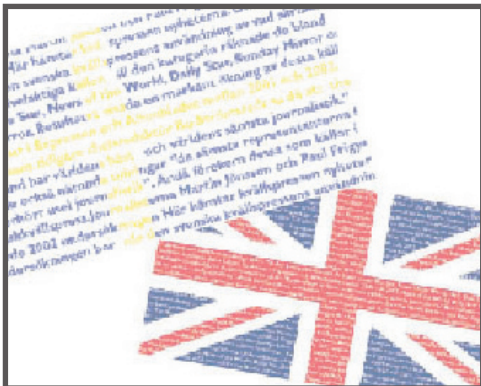
20. Erik Niva om det mesta

22. Vart kommer det ifrån?

23. Hur jobbar då framtidens sportjournalister?

24. Detta är det vi läser

25. Veckans läsarfrågor



Med en näve salt

AV: ANNA SOFIA DAHL & FREDRIK LENNANDER

04

Vilka är då källorna som den svenska kvällspressens vänder sig till i sin fotbollsbevakning? Och hur ska vi tolka dem? Vilka av källorna kan vi lita på och vilka bör läsas ur, på sin höjd, ett underhållande perspektiv med en stor näve salt nära till hands?

Brittiska tabloider (eller "red tops" som de kallas för att skilja dem från de seriösare tidningarna "compacts" som numera också använder tabloidformat) som The Sun, Daily Star, Sunday Mirror och News of the World förekommer enligt medieanalytiker, och till lika Svenska Dagbladets redaktionschef, Martin Jönsson alla i den svenska kvällspressens fotbollsbevakning. Dessa varierar självklart sinsemellan i trovärdighet. Gemensamt är att de är tabloider i ordets klassiska mening. Tidningarna bygger mer eller mindre på sensationsjournalistik om kändisar, sport och det senaste skvallret kring tv-program så som såpor och dokusåpor. Enligt Martin Jönsson toppar de engelska tabloiderna ofta med spekulationsartiklar och det finns en medvetenhet från engelska läsareshåll att

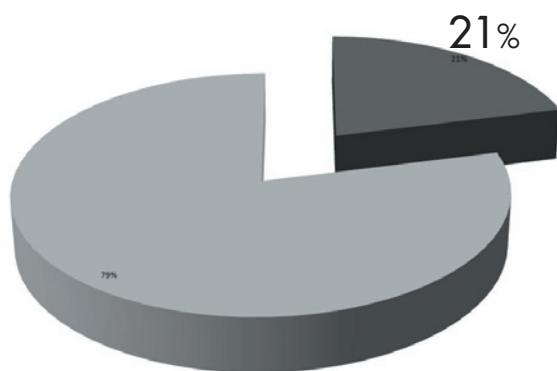
allt inte har hundra procentig täckning.

Medieforskarna Göran Leth och Torsten Thurén identifierar i sin bok "Källkritik för Internet" ett antal kriterier för att granska en källas trovärdighet på internet. De argumenterar bland annat att man bör identifiera den nätplats man valt ut och se hur den presenterar sig. Enligt oss kan trovärdigheten hos tabloiderna utifrån det här kriteriet starkt ifrågasättas då en bild av en extrem skvallertidning målas upp med halvnakna kvinnor, kändisar, plastikoperationer och liknade.

DÅ DE BRITTISKA tabloiderna är starkt beroende av lösnummerförsäljning skriver de om allt som antas sälja och det finns många exempel där källkollen inte varit högsta prioritet. Ett färskt exempel är medicirkusen kring den bortrövade flickan Madeleine McCann. Föräldrarna blev mer eller mindre uthängda i över etthundra artiklar i Daily Express och Daily Star som inblandade i kidnappningen. Tidningarna blev sedan stämda och publicerade stora rättelser på sina förstasidor. Leth och Thurén menar att ett viktigt krav för att kunna vara en trovärdig källa är vilken kontroll det finns av uppgifterna och detta är helt enkelt inte alltid första prioritet för tabloider när det gäller att snabbt få ut nyheter och sälja lösnummer. Källorna har ofta tveklöst stor kompetens inom många av sina områden men de kan dock ofta misstänkas brista i källgranskning för att få ut en het story.

Det kan många gånger handla om att bedöma fakta och dra slutsatser utifrån dessa. Tabloiderna verkar ofta ha lätt att dra egna slutsatser utifrån faktaunderlag för att passa en bild man vill förmedla. Detta syns i det högre antalet stämningar man får mot sig gentemot de mer seriösa tidningarna i England och enligt medieanalytiker Martin Jönsson kalkylerar de många gånger mer eller mindre med stämningar. Leth och Thurén menar att det kan finnas andra källor med kunskaper i ämnet som räknar med samma fakta men som ändå kommer till andra slutsatser.

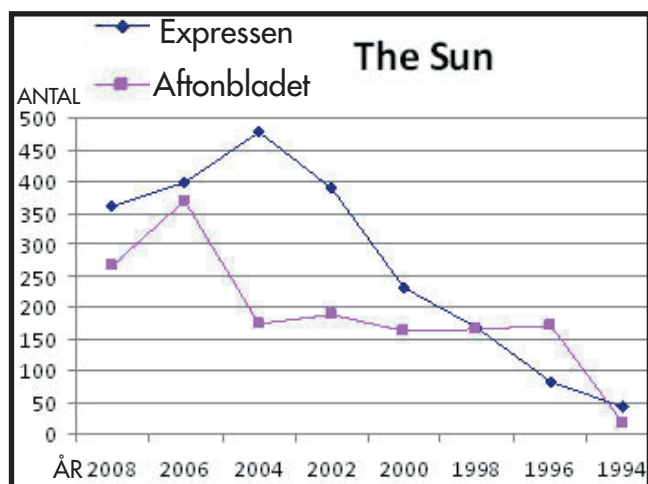
"Enligt en källa" i Aftonbladet och Expressen



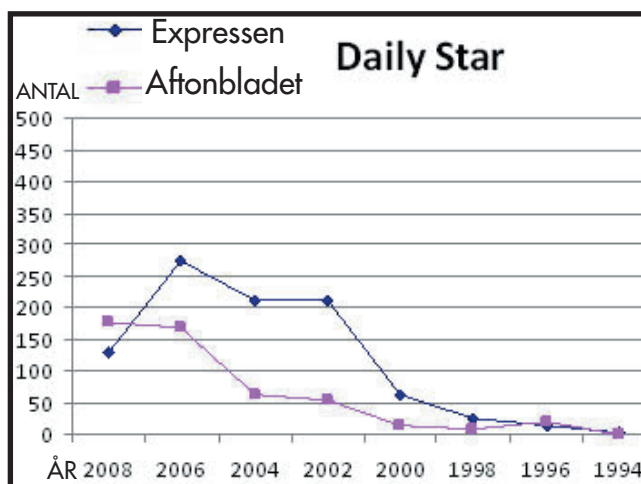
Antal artiklar i både Expressen och Aftonbladet tillsammans som hamnar i kategorien "enligt en källa", vilket innebär en anonym källa. Dessa förekommer i 21 procent av tidningarnas totala antal artiklar, 185 stycken, med en eller fler källor.

JÄMFÖR MAN nyheterna i "red top"-tabloiderna med

1



2



Tabell 1 och 2 visar ökningen av orden *The Sun* och *Daily Star* (två engelska tabloidtidningar) i Aftonbladets respektive Expressens nätarkiv, genom sökningar i Mediearkivet och Presstext på respektive sökord. Sökningarna inkluderar alla typer av artiklar och inte enbart sport till skillnad från vår undersökning av papperstidningsartiklar i Aftonbladet och Expressen. Sökningen är en fortsättning på Martin Jönsson och Paul Frigyes undersökning i tidningen *Journalisten* 2002 och är en bakgrundsundersökning till vårt arbete.

05

de seriösare brittiska tidningarna, finner man ofta skillnader i vinkling, framställning och fakta. Ett talande exempel hittas i *the Guardian* tisdagen den 3 februari där en brittisk rapport *A Good Childhood* från Children's Society presenterades. Tabloiderna valde att dra på mycket hårdare vinklar än rapportens andemening och presenterade rubriker som; *Kids 'damaged' by mums who work* och *Mum's cash 'leading to split home'*. Det finns på detta sätt ofta en annan vinkling på det som skrivs i tabloiderna och som bör tas i akt innan källan kan ses som pålitlig. Följaktligen menar Leth och Thurén att det kan finnas andra källor med samma kunskaper i ämnet som inte bara drar egna slutsatser utan också ger andra fakta.

HÄNVISAS INTE KÄLLAN bör trovärdigheten i uppgifterna alltid diskuteras. Vi bör skilja mellan fakta och förklaringar/tolkningar. Precis som Leth och Thurén säger är fakta i princip bevisbara, men det är inte förklaringar och tolkningar.

Bloggar och fanproducerade sidor som exempelvis svenskafans.com bygger på att fans skriver om sina lag, vilket i sig inte medför att det blir en journalistisk produkt. Även om fans många gånger kan sitta på ovärderlig

information bör den alltid dubbelkollas innan den förs in i en tidning med journalistiska ideal. Andra fotbollsportaler, vilka journalister antas följa, har som mål att vara snabba och uppdaterade med fotbollsnheter. De har redaktioner som skannar av världens sportmedier och dessa portaler använder ofta utländska tabloider som källor när de producerar en stor mängd fotbollsnheter. Uppgifterna bör i dessa fall på samma sätt alltid kontrolleras. Kunskap, kritiskt sinnelag och en viss beredskap är grundläggande förutsättningar enligt Sjöstedt och Stenström för att minska känsligheten för vilseledning på internet.

MED ÖKADE ekonomiska intressen menar Martin Jönsson att agenter allt mer kommit att försöka använda medier som kanal för att öka intresse och trissa upp priser på spelare. Agenter som källa har på detta sätt en personlig vinning i rykten om deras klienter. Då fotbollen blivit en allt större underhållningsbusiness har det blivit allt vanligare med agenter som planterar rykten för att göra deras klienter attraktivare eller öka intresset från andra klubbar. Detta menar medieprofessorn och författaren till boken *Sports Journalism*, Raymond Boyle.

Lästips;

Villseledning på Internet - Sjöstedt och Stenström 2002

Sports Journalism - Raymond Boyle 2006

Källkritik för Internet - Leth och Thurén 2000

A Good Childhood - Searching for Values in a Competitive Age, Richard Layard 2009

http://www.childrenssociety.org.uk/all_about_us/how_we_do_it/the_good_childhood_inquiry/buy_the_book/13353.html

<http://www.guardian.co.uk/commentisfree/2009/feb/03/schools-young-good-childhoods>



Hur har vi kodat?

För att få en bild av vilka källor som används när journalisterna själva inte är på plats och bevakar, har vi undersökt artiklar som vi ansett har information som kräver en källa. Det handlar alltså om information som inte uppenbart har upplevts på plats eller skaffats genom intervjuer utan information som tagits från andra medier, hemsidor, presskonferenser, agenter eller där det inte framgår var det hittats.

Källan *enligt uppgift* redovisar de källor som journalisterna benämnt som exempelvis "en källa i Hammarby", "enligt en källa till Sportbladet" eller "enligt trovärdiga uppgifter i Genua". Detta är en källa som av olika anledningar inte redovisas för läsaren och är därför mycket svår för oss att bedöma.

En källa som dök upp under kodningen var källan *en ospecificerad mediekälla* som omfattade källor i stil med "turkiska medier", "enligt brittiska tidningar", "ett ryskt magasin" eller "jag har läst" med mera. Källorna är mediekkanaler som inte preciserats vid namn eller som klumpats ihop till en samlad utländsk opinion.

"enligt en källa"

BBC

News of the World

Sky Sports

”Den riktigt nördiga nivån är de som håller på lag i lägre divisioner. De är lojala mot sitt lag och kan betala ganska mycket för att få se det”
Martin Jönsson, medieanalytiker

Vem sätter agendan? 07

AV: ANNA SOFIA DAHL & FREDRIK LENNANDER

La Liga, Serie A och Premier League. Det är många som följer den internationella fotbollen och i en värld där vi inte nöjer oss med det som finns i vår egen närhet får journalister och medier en viktig roll.

Medieprofessorn Maxwell McCombs menar att journalistiken har som uppgift att ge oss information som vi själva inte kan få någon egen erfarenhet av. Om vi ska kunna bygga vår verklighet efter mediernas bild måste den i så stor utsträckning som möjligt bygga på fakta och korrekta uppgifter. Vare sig det gäller fotboll, ekonomi eller samhällsfrågor.

MEN VAD HÄNDER när så inte är fallet? För även om den bild som medierna ger oss av verkligheten inte stämmer med hur det egentligen ser ut runt omkring oss är det enligt McCombs efter den bilden vi agerar och det som styr våra handlingar. Tidigare har det varit redaktörer och journalister som bestämt vad som hamnar på dagordningen. Och ibland endast redaktörer och journalister från speciella tidningar. Författaren Raymond Boyle skriver i sin bok ”Sports journalism” att det i England fortsatt är tabloiderna som sätter mycket av agendan för sportrapporteringen.

MEDIEANALYTIKERN MARTIN JÖNSSON ser även att publiken idag har fått mer inflytande över sportjournalistikens dagordning. Ett exempel är fotbollssidan Svenskafans.com som har runt 260 000 unika besökare i veckan, nästan lika många som Sydsvenska Dagbladet och Helsingborgs Dagblad.

– Jag är övertygad om att kvällspressen tar information från fansidor, speciellt Stockholmslagens, säger Martin Jönsson.

– Jag tror att de är inne minst hundra gånger per dag för att hålla koll.

Och även i framtiden tror Martin Jönsson att fanbase-rade forum och bloggar kommer att vara en maktfaktor i dagordningen.

– Unga idag skaffar sig vanan att följa sitt lag på sportcommunitys, speciellt när det gäller lokala lag, säger han.

DET KAN TILL och med vara lönsamt för medier att satsa på mer lokal idrott. Martin Jönsson menar att det är lättare för tv-bolagen att tjäna pengar på att sända matcher från superettan istället för allsvenskan i betal-tv.

–Den riktigt nördiga nivån är de som håller på lag i lägre divisioner. De är lojala mot sitt lag och kan betala ganska mycket för att få se det, säger han.

Lästips:

Sports journalism - Raymond Boyle 2006

Makten över dagordningen - Maxwell McCombs 2006

En tudelad läsarskara

AV: ANNA SOFIA DAHL & FREDRIK LENNANDER

Sportjournalisters arbetssituation har förändrats de senaste åren. Det finns så mycket mer information tillgänglig för de intresserade och en mängd olika specialiserade fotbollssajter har dykt upp. En utveckling som har gjort att arbetet på kvällstidningarnas sportredaktioner förändrats.

08

Den senaste informationen finns nu redan efter ett par sekunder på en mängd sidor, vilket gör att papperstidningens journalister måste arbeta mer med egna vinklar och analyser kring matcherna. En matchrapport som tidigare kunde få en sidas utrymme, blir kanske idag bara en kort artikel medan analysen och det speciella från matchen diskuteras och ges mer utrymme.

Medieprofessor Lennart Weibull tror att det kommer att krävas mer av journalisterna i framtiden när all basinformation redan finns lättillgänglig. Fler utländska källor med annorlunda information kommer att öka.

– Det blir istället ett sug efter djupgående och analyserande journalistik, men också en vilja att få läsa om spelarnas känslor. Därför kan jag förstå varför tabloider kan förekomma som källor eftersom de bygger på känslor, säger han.

I framtiden tror Lennart Weibull att det kommer bli viktigare för sportjournalisterna att själva tycka saker.

– Rollen har alltid varit mer publikanpassad och egentligen den enda genren där det är okej att vara partisk, och detta kommer fortsätta i framtiden, säger han.

ÄVEN MEDIEANALYTIKERN Martin Jönsson tror att framtiden ligger i att fortsätta bygga starka profiler, framförallt krönikörer. Läsarna ska antingen älska eller hata dem och därför läsa deras texter.

– Vare sig man gillar profilen eller inte är det ändå något som folk kan prata om, säger han.

Martin Jönsson berättar om undersökningar de gjort på Svenska Dagbladet där sporten på kvällstidningarnas hemsidor får ett jättelyft under lördagar och söndagar mellan nio och halv elva på morgonen.

– På nätet har vi sett stor trafik då som inte går att förklara med något annat än att folk går in och läser krönikörernas texter som då laddats upp. Folk går in och läser vad sportkrönikörerna har att säga och de har högre läsarsiffror än eftersnacket om matchen, säger han.



FOTO: GÖTEBORGS UNIVERSITET

Lennart Weibull tror att publiken både kommer kräva djupgående reportage och känslartiklar i framtiden.

HAN MENAR ATT det är krönikören som spelar roll när alla har sett matchen och målen om och om igen på tv-sporten eller YouTube.

– Krönikörernas texter är smart att spara exklusivt till papperstidningen, säger han.

Det tillsammans med exklusiva webbgrejer i rörlig form, så som bilder från landslagsträningar och presskonferenser, som endast tidningens läsare får tillgång till, tror Martin Jönsson är framtidens två viktigaste knep för kvällstidningarna.

– Det är smart att skilja webben från papperstidningen och låta medieformerna göra det som de är bäst på. Snabba nyheter och mycket rörligt eget material på webben och mer översiktlig grafisk journalistik som fungerar bra visuellt på papper, säger Martin Jönsson.



09

Sverige vs. England

AV: ANNA SOFIA DAHL & FREDRIK LENNANDER

Rapporteringen i svensk kvällspress och engelska tabloider skiljer sig avsevärt åt. Kontraktet mellan läsare och tidning ser helt annorlunda ut och om dess information blandas kan missförstånd och förvirring uppstå.

Martin Jönsson och Paul Frigyes gjorde 2002 undersökningen *Här hämtar kvällspressen nyheterna* för tidningen *Journalisten*. Undersökningen berörde den svenska kvällspressens användning av vad skribenterna kallade tvivelaktiga källor. Till den kategorin räknade de bland annat *The Sun*, *News of the World*, *Daily Star*, *Sunday Mirror* och *Daily Mirror*. Resultatet visade en markant ökning av dessa källors förekomst i *Expressen* och *Aftonbladet* mellan 2001 och 2002.

Expressens tidigare chefsredaktör Bo Strömstedt sa då att "England har världens bästa och världens sämsta

journalistik." Han kallade också nämnda tidningar "de sämsta representanterna för en oerhört usel journalistik". Ändå förekom dessa i ökad utsträckning som källor i svensk kvällspress.

NÄR VI IDAG gör en snabb liknande internet-sökning för att se hur utvecklingen fortsatt, finner vi att dessa källor i allra högsta grad förekommer och till och med har ökat.

Även om Sven-Göran Eriksson och Ulrika Jonsson-affären till stor del bidrog till ökningen under 2002, har siffrorna fortsatt att ligga på samma höga nivå sedan dess. Martin Jönsson tror emellertid inte att det kommer att ske någon ytterligare större ökning av tabloiderna som källor.

– Svenska medier har tagit ett steg närmare den engelska journalistiken och just nu är vi på ungefär samma nivå som de engelska var under 80-talet, men vi kom-

mer aldrig att nå upp till den nivå som de nu ligger på. Dit har vi fortfarande långt kvar, säger han.

Det som är oroväckande enligt Jönsson är när de svenska tidningarna plockar in engelska uppgifter utan någon källkritisk hållning och utan att redovisa att uppgifterna ofta har betalats för eller kommit i flera led. Skräckexempel har enligt Jönsson förekommit när svenska tidningar spunnit på en engelsk artikel och gjort den smaskigare, så att de engelska tidningarna i sin tur plockat upp uppgifterna vilka egentligen endast är överdrifter av deras egen nyhet. Har man bara vistats ett kortare tag på de brittiska öarna har man en god inblick i att de brittiska kvällstidningarna i många avseenden ligger närmare en skvallertidning än våra svenska kvällstidningar.

DEN ENGELSKA tidningsmarknaden skiljer sig mycket från den svenska och fungerar på helt andra villkor gentemot läsaren. När tveksam information från engelska tabloider hamnar i svenska medier kan den ofta ges ett seriösare intryck än vad den egentliga innebörden är. Martin Jönsson menar att svensk press därför måste förklara för läsaren vad som egentligen gäller om de ska hänvisa till tabloidernas uppgifter.

De två undersökningarna, vår samt den i tidningen Journalisten, visar att de engelska källorna har haft en viktig plats i svensk kvällspress under de senaste åren. Vi anser därför att det är intressant att undersöka vilken plats liknande källor har i kvällspressens fotbollsbevakning samt att få en bild av vilka källor som generellt sett används för information. Vi vill därför titta på alla artiklar där Journalisten själv inte varit på plats för att inhämta information utan där vi fått uppfattningen att journalisterna behövt en andrahandskälla.



FOTO: DANIEL BREECE

Martin Jönsson menar att svenska journalister måste vara vaksamma med uppgifter från engelska tabloider.

Lästips;

<http://www.journalisten.se/artikel/4023/haer-haemtar-kvaellspressen-nyheterna>

Resultat

”Jag tror inte att gemene man vet vad de olika tidningarna i England står för. Fast relativt många känner nog till The Sun och vet att det är en tabloid med allt vad det innebär”

Michael Wagner, Aftonbladet

11

Vem bryr sig egentligen?

AV: ANNA SOFIA DAHL & FREDRIK LENNANDER

Värderas uppgifter olika beroende på vart de kommer ifrån? De flesta svarar nog ja på den frågan. För visst är det skillnad på DN och Se & Hör, en källa i klubben eller en gubbe på gatan.

Att använda News of the World, The Sun och Daily Star i svenska medier, utan att förklara vilken typ av tidning de är, skapar därför en besvärlig situation. För den svenska läsaren betyder namnen många gånger bara en stor engelsk tidning, trots att nämnda tabloider mer eller mindre kan liknas vid skvallerblaskor. Så varför förekommer dessa tidningar som källor i svensk kvällspress? Har deras tvivelaktiga rapportering någonting att tillföra våra kvällstidningar eller bryr sig helt enkelt inte de svenska sportjournalisterna om de signaler tabloiderna sänder ut?

MEDIEPROFESSORN LENNART Weibull tror inte att tabloider egentligen är särskilt accepterade som källor hos journalisterna själva men att de tillåts på grund av den rådande konkurrensen i kvällspressen.

– Jag förstår att de förekommer, men jag tycker inte att det är okej, säger han.

Att det skulle gå så långt att läsarnas förtroende skadas tror han däremot inte. En åsikt som delas av flera av de journalister vi talat med.

Jens Brandberg på Expressen tror inte att publiken bryr sig om vilka källor som används och därför inte har koll på vad de olika tidningarna står för.

– Jag tror att läsarna tar till sig informationen som står där oberoende vilken källa det är, säger han. Inte heller Mathias Lühr, Expressen, tror att läsarna lägger någon större vikt vid vilka källor som används. Han tycker istället att det borde vara journalisten själv som tar sitt ansvar.

– Det gäller att vara väldigt noggrann och göra klart för läsaren vad vi tycker om nyheten först. Om det är något som verkar vara tveksamt men har allmänintresse, måste vi vara tydliga med att det handlar om ett rykte, säger han.

Lühr tror inte att tidningens anseende skadas nämnvärt om det till exempel visar sig att ett transferrykte var osant. Istället tror han att det finns en stor vinning i att vara snabb med nyheter och tycker att det är viktigare.

– Skriver man var nyheten kommer från så tycker jag det är okej. Man får kanske göra en annan nyhetsvärdering och inte dra stort med ett rykte på förstasidan till exempel. Det är bättre att i så fall göra en mindre och lite roligare grej av det lite längre bak, säger Mathias Lühr.

JENS BRANDBERG TROR dock att läsarnas förtroende kan skadas om saker de skriver visar sig vara osanna. Han menar att det ständigt är en diskussion kring källor.



Öv. vänster; Robert Laul, Aftonbladet. Öv. höger; Michael Wagner, Aftonbladet
Ned. vänster; Jens Brandberg, Expressen Ned. höger; Mikael Lühr, Expressen

– Vissa tidningar är självklart mer trovärdiga än andra. En del medier slutar man ju citera efter att det visar sig att de inte har täckning, säger han.

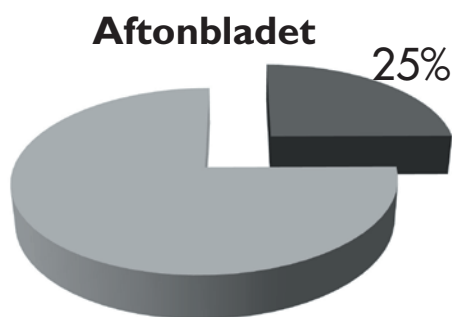
Aftonbladets Robert Laul menar att det finns en efterfrågan efter en viss typ av nyheter under transferperioden, men att de inte vill plocka in vad som helst i tidningen. Värderingen mellan att vara först och den absoluta sanningen tycker han inte är speciellt svår att göra.

ÄVEN OM SUGET efter snabba nyheter kommer att fortsätta och intresset för internationell fotboll leva kvar tror inte Lennart Weibull att användningen av tabloider som källor kommer att skada kvällspressens rykte. Trots det tycker han att man helst bör undvika dem som källor överhuvudtaget.

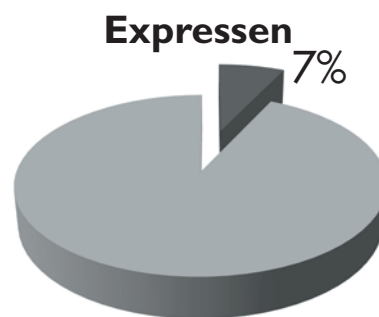
– Även om viss saker stämmer tror jag ofta att det är en svår värdering att göra och det är lätt att man är ute på hal is, säger Lennart Weibull.

Vem, sa du?

En tydlig skillnad mellan Aftonbladet och Expressens redovisning av källor är att Expressen i högre grad talar om vart de hittat sitt material. I 25 procent av de artiklar, där det var uppenbart att en annan källa förekom, saknades en namngiven källa i Aftonbladet. Motsvarande siffra i Expressen var 7 procent. De flesta av texterna som saknar källor är notiser och handlar om transferrykten och spekulationer kring spelare. Säkerligen kommer en del av uppgifterna från de anonyma källor som sportjournalisterna har i sitt kontaktnät. Trots det är siffran uppseendeväckande hög. (Se nästa sida)



I 25 procent av Aftonbladets totalt 103 fotbollsartiklar från 2003, 2005 och 2008 sammanlagt, saknades helt källhänvisning trots att det var uppenbart att en källa använts.



I 7 procent av Expressens totalt 82 fotbollsartiklar från 2003, 2005 och 2008 sammanlagt, saknades helt källhänvisning trots att det var uppenbart att en källa använts.

Slarv av gammal vana

AV:ANNA SOFIA DAHL & FREDRIK LENNANDER

Att källhänvisa genom att referera till en vag benämning i stil med "enligt engelsk press" bör väcka vissa misstankar hos läsaren. Men journalisterna menar att det är ett vedertaget sätt att klumpa ihop utländska medier som säger samma sak.

Ett brett kontaktnät och en telefonlur klistrad mot örat är det som gör en bra sportjournalist. I alla fall enligt de som själva arbetar på Expressen och Aftonbladet.

En hel del av dagens fotbollsnyheter kommer från anonyma källor och som erfaren sportjournalist är det viktigt att behålla dem. Men det är självklart inte bara anonyma förstahandskällor som ger nyheter. Dagens sug efter internationell fotbollsrapportering gör att utländska medier fått en allt större roll. I tio procent av alla artiklar vi undersökt förekommer ospecificerade utländska källor i stil med "enligt brittisk press" och "enligt uppgifter i italienska medier".

– Jag tror att en del gör en sån omskrivning för att försköna en mindre smickrande källa. Det är ett mycket oproffsigt sätt för en journalist och det ska inte förekomma, säger Expressens Mathias Lühr.

Michael Wagner på Aftonbladet menar att det ibland också kan ha praktiska förklaringar.

– Vi har inte så mycket plats att skriva på och då klumpas det ihop istället för att radas upp.

Men han tror också att det kan finnas andra anledningar.

– Ibland kan det också vara så att man nöjer sig med ett sådant uttryck om det handlar om ett ganska lättvindigt transferrykte. Språkbarriärer och tidspress kan göra att man benämner det som "medier", istället för att leta upp exakt den grekiska tidningen där det stod två rader om Mikael Nilsson till exempel. Vet man att man har läst det så kan man med gott samvete skriva om det, säger han.

EN SOM ÄR FÖRVÅNAD över den höga andelen vaga källor är Robert Laul på Aftonbladet.

– Enda förklaringen jag kan se att det skrivs till exempel

Ospecificerade mediekällor



Andelen ospecificerade mediekällor i Aftonbladet och Expressens totalt 185 artiklar under 2003, 2005 och 2008 som handlar om fotboll.

"enligt engelska medier" är att den brittiska tidningskåren ofta går ihop. En uppgift som refereras i tio olika medier kanske skrivs som "enligt de engelska tidningarna", men man ska vara tydligare än så, säger han.

Sportchefen på Aftonbladets nätversion Rickard Westman tycker inte att det finns någon mening med att välja ut en av källorna som huvudkälla.

– Jag tycker att det vore konstigare att singla ut den mest kreddiga källan för att redovisa den. Varför skulle vi göra det, säger han.

Expressens Sportchef Martin Kroon tycker att det är ett vedertaget sätt att källhänvisa på och att det ibland kan bli rörigt att uppge en massa namn.

– Man kan förstås diskutera om det är rätt eller fel, säger han.

MEN MEDIEVETAREN MARTIN Jönsson är av en annan uppfattning. Han tycker att det är viktigt att redovisa vilka källor som används.

– Det är mycket bättre att hänvisa till en seriös tung källa än att klumpa ihop det till en otydlig, säger han.

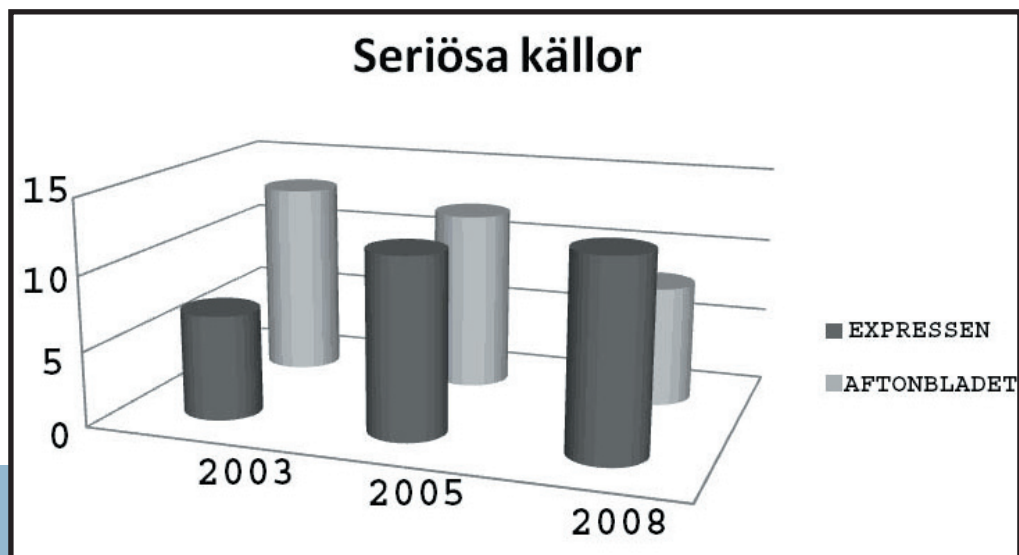
Han tycker att en luddig källhänvisning betyder att man bör vara på sin vakt.

– Jag tror att det många gånger kan betyda att en tvi-

Seriöst motsatt utveckling



Antalet mindre seriösa källor under 2003, 2005 och 2008 i Aftonbladet respektive Expressen av totalt 51 artiklar 2003, 75 artiklar 2005 respektive 59 artiklar 2008. Expressen; 5 stycken 2003, 7 stycken 2005 och 5 stycken 2008. Aftonbladet; 4 stycken 2003, 5 stycken 2005 och 9 stycken 2008.



Antalet seriösa källor under 2003, 2005 och 2008 i Aftonbladet respektive Expressen av totalt 51 artiklar 2003, 75 artiklar 2005 respektive 59 artiklar 2008. Expressen; 7 stycken 2003, 12 stycken 2005 och 8 stycken 2008. Aftonbladet; 13 stycken 2003, 12 stycken 2005 och 8 stycken 2008.

Efter att vi kodat källorna från undersökningsresultatet som *mindre seriösa* och *seriösa* fann vi att andelen mindre seriösa källor i Aftonbladet mer än fördubblats från tolv procent 2003 till 24 procent 2008.

Expressens resultat under samma period visade istället en minskning av *mindre seriösa* källor från 29 procent 2003 till 23 procent 2008.

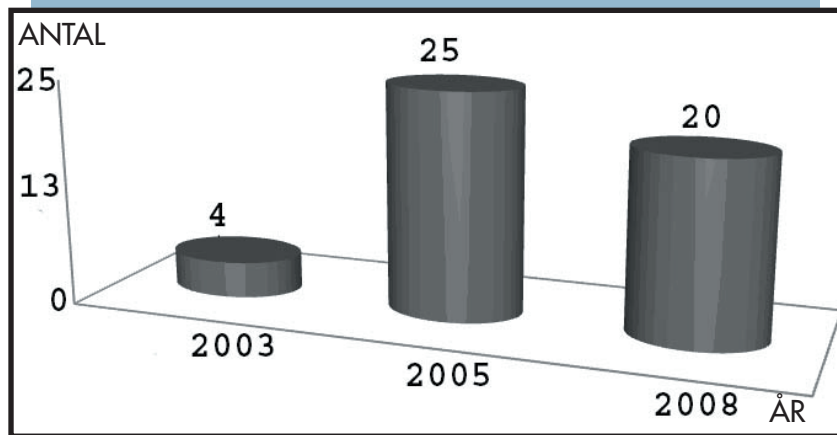
I kategorin källor som vi kodat som *seriösa*, fann vi att tidningarna tagit en motsatt utveckling till varandra. Af-

tonbladets hade 2003 38 procent i kategorin, som sedan minskade till 22 procent 2008.

Expressen däremot gick från 41 procent 2003 till 59 procent seriösa källor 2008.

Ur resultatet kan man även utläsa att Aftonbladet har en betydligt större andel källor som varken kan kodas som seriösa eller oseriösa källor. Exempel på dessa är *ingen källa*, *enligt uppgift* och *ospecificerad mediekälla*.

Antal transferartiklar



Antalet transferartiklar under 2003, 2005 och 2008 i både Aftonbladet och Expressen sammanslagt av totalt 51 artiklar 2003, 75 artiklar 2005 respektive 59 artiklar 2008.

Har rykten fått en plats? ¹⁵

AV: ANNA SOFIA DAHL & FREDRIK LENNANDER

En törst efter information om spelarövergångar har ökat de spekulativa transferartiklarna markant. Konsekvensen har blivit att rykten kommit att få en plattform i fotbollsjournalistiken.

2003 fann vi endast två transferartiklar per tidning. 2005 hade siffran ökat till 25 stycken, 13 stycken i Aftonbladet och 12 i Expressen. En rejäl ökning på två år och vi tror att det under den här perioden slog igenom ordentligt med spekulerande om övergångar i kvällspressen. Ytterligare tre år senare, 2008, hade nivån stabiliserats och antalet transferartiklar låg då på 20 sammanlagt i de båda tidningarna. Detta ger att andelen transferartiklar gått från 8 procent 2003 till 33 procent 2005 och slutligen 34 procent 2008.

Siffrorna visar en stor procentuell ökning av artiklar som kan vara spekulativa sedan 2003. Transferartikeln är visserligen en mycket trendkänslig typ då det spelar stor roll vem det spekuleras om utomlands och hur heta svenska spelare vi har i de stora internationella ligorna. Vi tror dock att det ligger mycket sanning i resultatet och att spekulationer om spelare blivit vanligare. Ett problem med spekulativa artiklar är att de kan ha opålitlig information från parter som vill föra ut ett visst budskap. Det kan vara att höja en klients marknadsvärde eller att det är en dubiös källa som slagit upp ett tveksamt rykte för att sälja lösnummer.

Med de spekulativa artiklarna vågar vi hävda att en högre mängd tveksamma och felaktiga källor får fäste i journalistiken. Journalisterna vi pratat med har en ganska samstämmig bild om synen på källor och hur de bör

behandlas.

– **DET SKADAR INTE** tidningen att trycka information om till exempel transfers som kan komma att visa sig osann. Det finns en vilja bland läsarna att få sådant. Det är som ett underförstått kontrakt mellan läsaren och tidningen att spekulationer om spelarövergångar skrivs. Det är på detta sätt en mer spekulativ journalistik som bedrivs i sportvärlden, säger Robert Laul på Aftonbladet.

Åsikten bekräftar det medievetaren Martin Jönsson tidigare sagt om att sporten är en mer spekulativ genre där läsarna kan ta vissa saker med en nypa salt. De journalisterna vi talat med hävdar med bestämdhet att det är mycket viktigt att det korrekt och tydligt redovisas var uppgifterna kommer ifrån.

DOCK GÅR JOURNALISTERNAS åsikt tyvärr stick i stäv med vår undersökning. Parametern källkritisk hållning, som anger om journalisten hjälpt läsaren värdera informationen eller inte, fanns inte en enda (!) gång i de 185 undersökta artiklarna. Hur man än vrider och vänder på detta resultat kan det inte överensstämma med hur journalisterna anser att de själva ska jobba. Exempelvis av de totalt 49 transferartiklarna i materialet tycker vi definitivt att det bör funnits ett antal som kunde tjänat på att ha en källkritisk hållning gentemot källan.

Den siffran var alltså noll!

ÄVEN OM TOPPEN med spekulerande artiklar kan vara nådd och passerad, så är det nog en typ av artiklar som vi får vänja oss vid och som det verkar finnas ett intresse bland läsarna för att läsa.

Rykten biter inte

En öppenhjärtlig intervju med en gammal hjälte

AV: FREDRIK LENNANDER

Först tänkte jag fråga hur det var att spela i England med den presskåren som är där?

Jag har ju spelat i Italien också och där får du skit om du är dålig på planen men i England är de mer eller mindre bara ute efter skandaler utanför planen. Där kan det ena dagen stå att man är homosexuell för att det två dagar senare står att uppgifterna dementeras och så blir de stämda. De räknar ju med att bli stämda på si och så mycket för de har ju ändå tjänat tre gånger så mycket på att sälja lösnummer.

Hur var journalisterna då jämfört med idag?

16

Idag är det så många fler journalister. Det är kameror överallt och spelarna måste passa jävligt noga vad de säger och gör. När jag spelade fanns det ju för fan bara SVT 1 och 2, knappt så att det var färg-tv, haha.

Med den nyaameratekniken kan de ju fånga allt. Som i Champions Leaguematchen i veckan mellan Bayern München och Barcelona, där snackade Henry och Ribery efter matchen och då var han tvungen att hålla för munnen så att ingen kunde se vad han sa. Han sa ju säkert att det här jävla skitlaget måste jag ju bort ifrån och komma till Barcelona, och det måste han ju dölja. Det är helt sjukt, de har ju läppläsare och allt vet du.

Du som varit i hetluften – hur påverkar det spelare med rykten som kan vara helt åt skogen?

Jag har ju inte åkt på så mycket skit ändå, och för mig har det inte varit några större problem. Men det är självklart individuellt hur mycket man tar åt sig.

Som när jag skiljde mig 1986 var det ett jävla ståhej i medierna och bland gubbarna i blåvitt men då tänkte jag att nu jävlar ska jag visa att det här ska inte påverka mig. Jag ville istället visa och bara spela bättre.

Olika personer påverkas självklart olika men vad tror du pressen kan ha för påverkan genom skrivelser?

Det är klart att det påverkar vissa jättemycket. Speciellt med rykten som går och när det skrivs om privatlivet och lögnerna som skrivs i de engelska tidningarna. Vissa kan bli helt knäckta och det är klart att det kan påverka prestationen. Men se på Sverre till exempel, vilken skit han får ta. Men det bara rinner av honom. Men alla är ju olika.

Hur ska man då undvika att hamna i blåsväder?

De största stjärnorna måste ju sköta sig exemplariskt. Men du vet när vi spelade, på min tid. Då krökade vi ju kanske fem gånger i veckan men då var det ingen jävel

som brydde sig. Det fanns en helt annan respekt mellan journalister och spelare. De visste ju att om du skriver någon skit om mig kan du dra åt helvete nästa gång du vill ha en intervju. Och då hade ju alla journalister numren till alla gubbarna, idag måste man ju gå genom agenter och presstalesmän.



på Glenn

På bilden: En glad Glenn Hysén inför Sverige - Ukraina. I bakgrunden lurar Åke Unger. Läs intervjun med Glenn för att höra vad han tycker om lurpassande reportrar.

FOTO: BILDBYRÅN

Men man kan inte heller skydda sig mot allt. Till exempel den gången när vi hade förlorat mot Costa Rica i VM 90 och var skitdeppiga utanför. Så sa jag till min fru, så där som man säger, "att det här är kuken, nu ska jag suppa mig kanon på midsommar". Och då sitter den där jävla Mats Olsson bakom en pelare och trycker, och hör

detta. Nästa dag var det ju stora rubriker och ju en massa brev från nykterhetsförbund, och en präst från Karlstad ringde och frågade vad jag var för föredöme.

Hade jag vetat att han satt där hade jag inte sagt ett ljud. Och det där är hundra gånger värre idag!



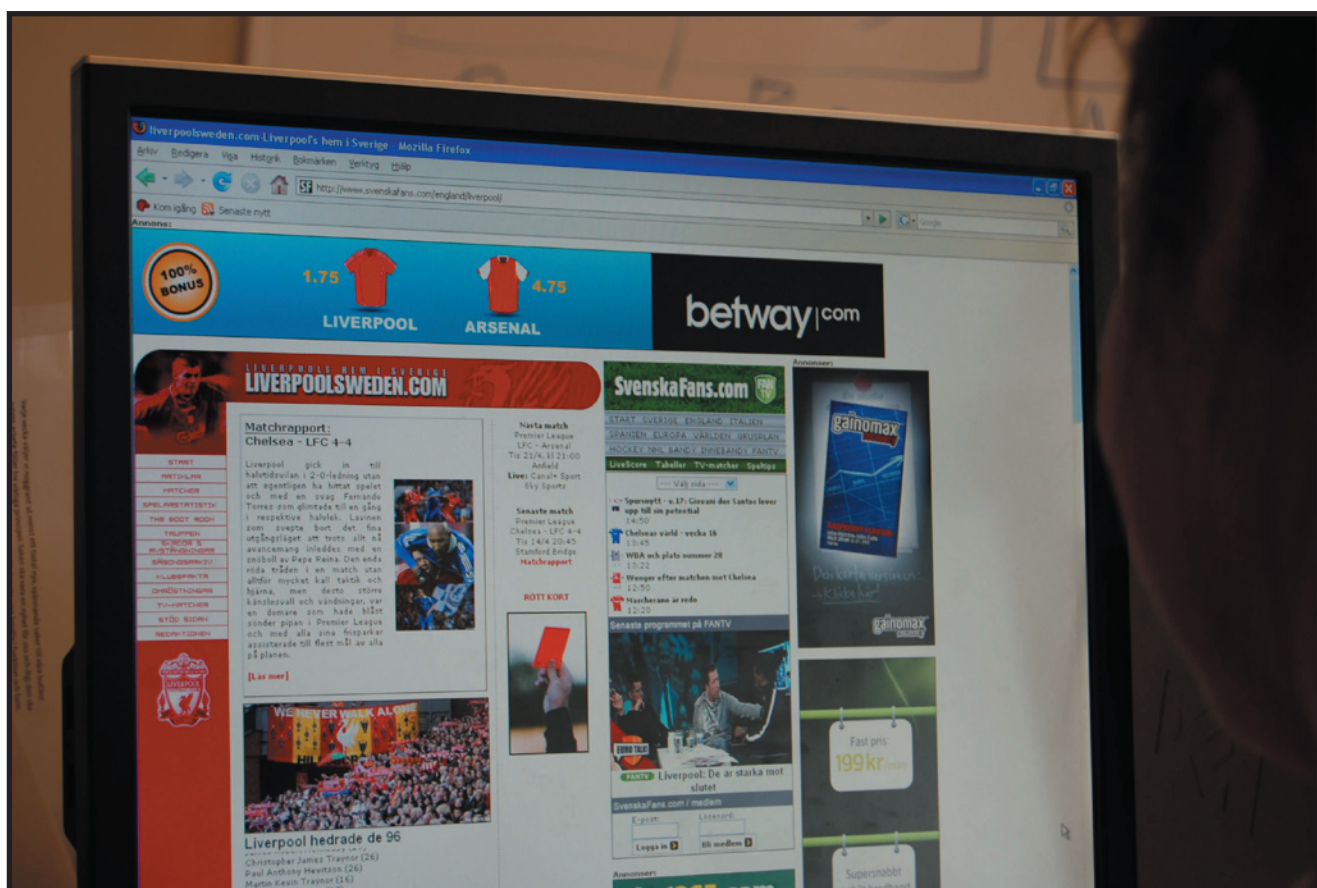


Foto: Fredrik Lennander

Bloggar och fanforum

AV: ANNA SOFIA DAHL & FREDRIK LENNANDER

”Nyheterna måste ses ur två olika perspektiv eftersom lagen ofta är partiska. Jag brukar säga att summan av de båda sidorna blir en objektiv nyhet”

Robert Laul, Aftonbladet

För den som är intresserad av internationell fotboll har internet bidragit med oändliga möjligheter. Endast med hjälp av ett par knapptryckningar kan vem som helst hitta information om nästan vilket lag som helst.

Forum där fotbollsintresserade kan dela med sig av information och rykten, analysera gårdagens match och träffa likasinnade växer sig allt starkare. Medievetaren Martin Jönsson och medieprofessorn Lennart Weibull tycker båda sig se att fanbaserade forum och bloggar fått

en allt större roll i sportjournalistikens dagordning.

De journalister vi talat med har dock olika syn på forumens betydelse för deras arbete.

– Forumen är helt ointressanta för mig och det är mycket, mycket sällan jag läser dem, säger Mathias Lühr på Expressen.

Robert Laul på konkurrenten Aftonbladet menar att forum som Svenskafans.com i viss mån är journalistik, men att man måste läsa dem med viss reservation.

KOLLEGAN MICHAEL WAGNER, Aftonbladet, har en an-

• Fyra journalister* rankar källorna från undersökningen:

- 1 Nyhetsbyråer
- 2 BBC
- 3 Fotbollskanalen.se
- 4 Svenska morgontidningar
- 5 Gazzetta dello Sport
- 6 Spelarhemsidor
- 7 Sky Sports
- 8 Svenskafans.com
- 9 Klubbhemsidor
- 10 Fotbolldirekt.com
- 11 Agenter
- 12 Daily Mirror
- 13 The Sun
- 14 News of the World
- 15 Daily Star

• Och så här såg källorna ut i deras tidningar:

- 1 Ingen källa alls 59 st
- 2 "enligt uppgift" 35 st
- 3 Ospecifierat medium 18 st
- 4 Brittiska tabloider 17 st
- 5 Svenskt medium 14 st
- 6 Annat seriöst medium** 13 st
- 7 Klubbhemsidor 12 st
- 8 Nyhetsbyråer 10 st
- 9 Annat oseriöst medium** 8 st
- 10 Agenter 5 st
- 11 Sky Sports 5 st
- 12 Gazzetta Dello Sport 3 st
- 13 BBC 3 st
- 14 Fotbolldirekt.com 3 st
- 15 Spelarhemsida 2 st

19

* De fyra journalisterna; Robert Laul och Michael Wagner på Aftonbladet samt Jens Brandberg och Mathias Lühr på Expressen har fått ranka de källor vi hittat i vår undersökning.

** I kategorin seriösa medier kodade vi följande: presskonferenser, nyhetsbyråer, svenska morgontidningar, andra svenska medier, spelarhemsidor, klubbhemsidor, Sky Sports, La Gazzetta dello Sport, BBC, Sport1, fotbollskanalen.se, annan utländsk seriös. Till kategorin oseriösa medier kodade vi: The Sun, Daily Star, Daily Mirror, News of the World, Sunday Mirror, agenter, svenskafans.se, fotbolldirekt.com, annan utländsk oseriös.

nan syn på användandet. Varje morgon surfar han runt på de största och mest välkända forumen, bloggarna och fansidorna.

– Internetsvängen är det nya dagstidningsläsandet. Istället för att jag sitter med 40 olika lokaltidningar varje morgon så surfar jag runt för att hitta nyheter, säger han.

Men att hitta nyheter på internet medför också att man idag måste inta en mer kritisk och ifrågasättande roll som journalist.

– Det är ett större hav av kunskap att ösa ur och svårare att ha överblick över vilka källor som är seriösa, säger han.

DE ÄR ALLA överens om att bloggar nästan inte genererar några nyheter alls.

– Jag använder inte ens bloggare i min journalistik. Det finns absolut några bloggare som har koll, Ekwall och Lundh till exempel, men det är inga supportersidor som bedriver någon regelbunden och pålitlig nyhetsförmedling, säger Robert Laul.

Mathias Lühr håller med och menar att bloggar inte har någon inverkan alls i hans arbete.

– Det är klart att bloggarna fått en plats och många läsare idag men jag får aldrig några uppslag därifrån, säger han.

Jens Brandberg, Expressen, säger att det ibland kan komma ut saker som till slut kan bli nyheter från spelarbloggar, men att det inte lika viktigt med sidor som Svenskafans och fanbloggar.

MEN MEDIEPROFESSORN Lennart Weibull menar att bloggar främst fyller en annan funktion, nämligen att skapa en känsla för ett lag eller en spelare.

Michael Wagner menar att utveckling också har medfört en förändring till det bättre för fansen, inte bara för journalisten.

– Aldrig har fansen kunnat ha så bra koll på sina lag som idag. Du kan med ett par knapptryckningar få fram information om vilken spelare som helst, säger han.

– Man kan ju på ett sätt säga att vårt hantverk har gått förlorat.

Intervju

- med Aftonbladets krönikör och fotbollsjournalist

20 Erik Niva om det mesta



AV: ANNA SOFIA DAHL

Hur tror du att framtidens fotbollsjournalistik kommer att se ut?

Den kommer att bli ännu mer specialiserad. Precis som det förr fanns sportjournalister, finns det idag fotbollsjournalister. I framtiden så tror jag att det kan komma att bli ännu snävare, att man kanske bara sysslar med en liga eller till och med ett lag. Personligen tycker jag att det känns ganska fattigt att krympa sitt område till endast en företeelse. Det är ju genom att fördjupa sig i olika saker som jag finner glädje och håller mitt intresse vid liv.

Hur påverkar det att läsarna idag själva kan söka så mycket mer information än tidigare?

Det gör ju att jag som skriver mer djupgående och grävande fotbollsjournalistik måste skaffa ännu mer kunskap och ta det ännu längre.

På vilket sätt kommer det att påverka användningen av olika källor?

Jag tror att det generellt sett är svårt att sja om framtiden för alla artikeltyper ihop. Det handlar om så olika sätt att arbeta på. Handlar det om en nyhetsartikel så tror jag att källorna kommer att bli allt mer anonymiserade och att

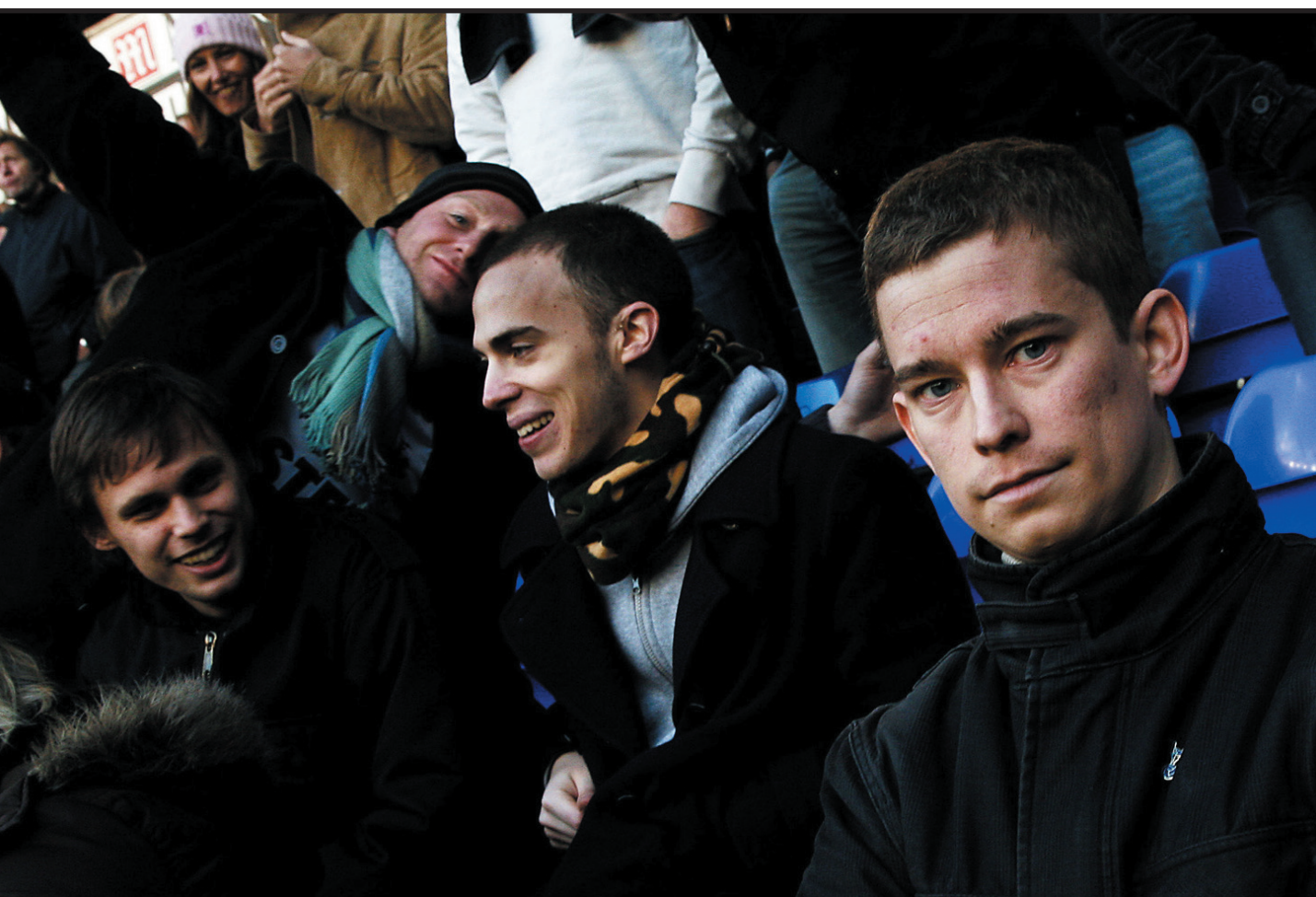
elitfotbollen kommer att bli allt mer stängd. Det gynnar givetvis inte det journalistiska arbetet. Det kommer att bli svårare att skriva artiklarna och samtidigt svårare att behålla trovärdigheten mot läsarna. Det blir ju aldrig lika trovärdigt med anonyma källor och det kommer antagligen leda till att vissa journalister kommer att använda fabricerade källor.

Hur kan man ändra på det?

Det är svårt att motarbeta den utvecklingen, men jag tror att man bör satsa på en mer långsiktig utveckling där fotbollsvärlden och journalisterna kan få förtroende för varandra igen. Nu sluter sig fotbollsvärlden allt mer, vilket resulterar i att journalister drar på allt mindre grejer. Frågar du vilken journalist som helst över en lunch så säger nog alla att de önskar att det vore annorlunda, men det är en annan sak en kvart innan deadline.

Hur tänker du i ditt arbete med källor?

Jag tänker att jag på något sätt måste komma bort från redovisningsplikten. I ett reportage och djupgående artiklar som jag sysslar med behöver man inte tala om exakt hur jag vet att den där speciella saken hände på just



21

Erik Niva i rollen som åskådare.

det där hotellrummet. Det är bättre att få ett bra flyt i texten utan att tappa förtroendet. Är det sedan någon som frågar mig hur jag egentligen kan veta hur just den där saken skedde just precis då så svarar jag ju givetvis på det. Ofta är det anonymiserade uppgifter som jag fått av en källa som jag vet att jag kan lita på. Det gäller att bygga upp ett kontaktnät med bra källor och hitta bra litteratur. Det är skillnad i en nyhetstext där det har betydelse vilken källa som ligger bakom uppgifterna.

Hur tänker du kring bloggar som källor?

Jag använder inte bloggar och forum som källor. Bara för att det står en sak där betyder det inte att det är sant. Istället kan jag läsa dem för att få en känsla av vilka ämnen som är heta i vissa klubbar.

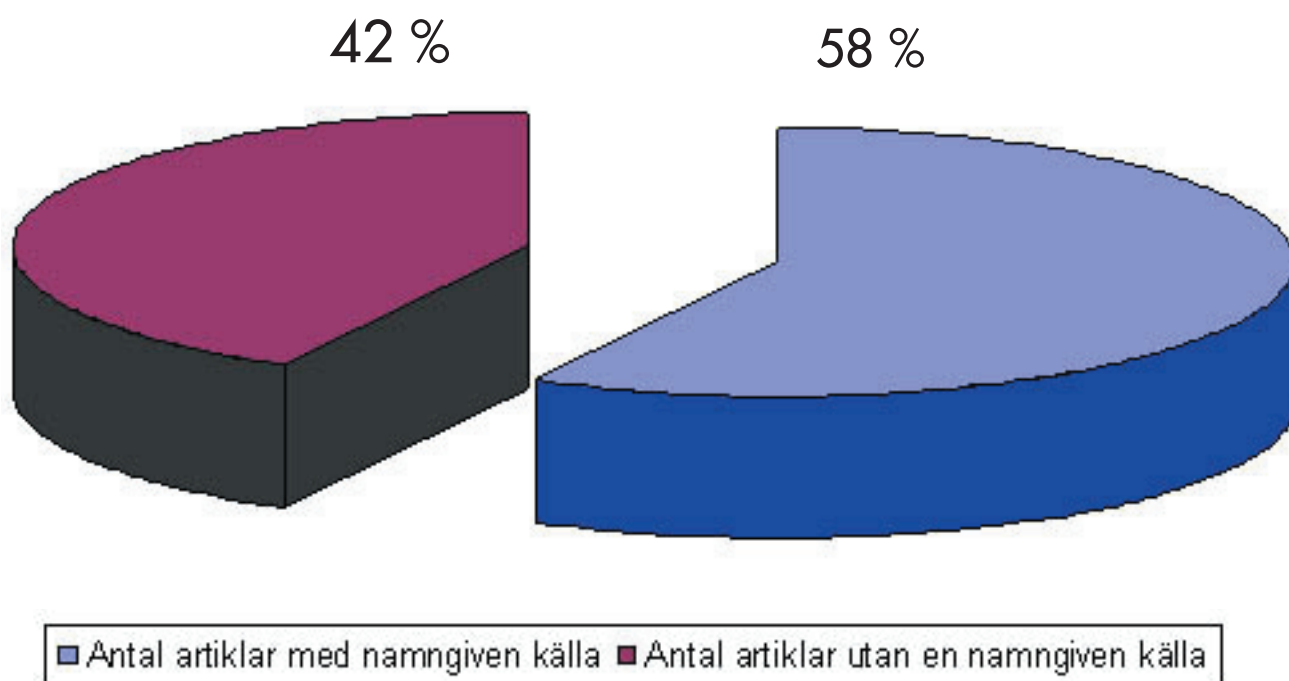
Anser du att rykten och spekulationer har fått en plats inom fotbollsjournalistiken?

Jag tycker absolut att rykten fått en plats. Den goda källans betydelse har undergrävt och idag är det nästan som att en källa räcker för att bekräfta ett rykte, oavsett om den källan är en gubbe på stan eller en välinformerad källa inom klubben.



Vart kommer det ifrån?

22



Andelen källor i Aftonbladet och Expressen som inte namngav en källa uppgick till 78 stycken av totalt 185 artiklar under 2003, 2005 och 2008 som handlar om fotboll.

AV: ANNA SOFIA DAHL & FREDRIK LENNANDER

Det kanske mest anmärkningsvärda resultatet upptäckte vi bland de källor som inte namngavs. När vi räknade samman kategorierna *ingen källa*, *enligt uppgift* och *ospecificerade mediekällor* fann vi att det i hela 42 procent av artiklarna vi undersökt i Aftonbladet och Expressen inte uppgavs någon exakt källa.

– Det viktigaste för reportrar är att skaffa sig ett brett kontaktnät. De som gör ett bra jobb är de som sitter med en telefonlur klistrad mot örat eller är ute och möter folk hela tiden, säger Rickard Westman Sportchef på Aftonbladet.se.

Utländska medier och agenter tar plats

AV: ANNA SOFIA DAHL & FREDRIK LENNANDER

Vi har undersökt om uppgifterna i artiklarna kommer från utländska källor eller inte och gjort en sammanlagd bedömning av både Aftonbladet och Expressen. Denna kategori ökade från 76 till 80 procent mellan 2003 och 2008. En ökning som i sig inte är stor men som visar att utländska källor fortfarande tar stor plats och inte minskar.

Att skicka egna reportrar på matcher och att ha utländska korrespondenter stationerade i de stora fotbollsländerna blir än viktigare i och med den ökade kunskapen och törsten på internationell fotboll. Även de utländska medierna som källor blir viktigare att ha koll på, och de

journalister vi intervjuat berättar att de själva eller deras redaktioner har stenkoll på allt vad de utländska tidningarna skriver. Det görs genom rutinmässiga sökningar på specialiserade sökmotorer på internet och på så sätt är internet en ovärderlig informationskälla för den moderna fotbollsjournalisten.

UNDERSÖKNINGEN VISAR ÄVEN att agenter har kommit in som källa under det senaste undersökningsåret, 2008. Den informationskällan har gått från noll träffar under 2003 och 2005 till fem stycken artiklar under 2008.

”Kraven på oss som journalister är högre idag, både kunskapsmässigt och tidsmässigt. Nyheterna måste ut snabbare och det var lättare att ’komma undan’ med nyheter förr. Idag kan läsare kontrollera oss med hjälp av ett par knapptryckningar”

Michael Wagner, Aftonbladet

Hur jobbar då framtidens sportjournalist?

AV: ANNA SOFIA DAHL & FREDRIK LENNANDER

Enligt våra resultat har kategorin matchartiklar sjunkit markant från 2003 och framåt. Resultatet att artikeltypen sjunkit så tydligt ligger i linje med den utveckling som de medieforskare och journalister vi pratat med angivit.

Vårt resultat tar självklart endast hänsyn till en vecka per år och i den veckan kan det variera hur många matcher som just då spelas. Men den tydliga dippen från 2003 tror vi har förklaring i att rena matchartiklar till viss del spelat ut sin roll i kvällstidningens pappersbilaga. Andelen matchartiklar har sjunkit från 22 procent 2003 till 7 procent 2008. Samtidigt har andelen artiklar av typen för- och eftersnack ökat från 10 procent 2003 till 19 procent 2008.

Läsarna, som idag i större utsträckning söker uppdatering och snabba nyheter på nätet, kräver djupare analyser och andra vinklar från den följande dagens papperstidning.

– Vi måste jobba hårt hela tiden när läsarna blivit kunnigare. Men jag tycker ändå att det fortfarande är vi journalister som kan mest, säger Jens Brandberg på Expressen.

MATHIAS LÜHR PÅ samma tidning ser även en klar utveckling av rollen som journalisten fått ta.

– Det är en naturlig utveckling att vi går emot mer och mer specialiserade journalister. Läsarna vill ha mer exklusiv information och jag har inga lediga dagar. Fansen blir experter på sitt område, så läsarna kräver mer skulle jag vilja säga. De nöjer sig inte med någon luddig Ronaldinhotext.

Siffrorna från undersökningen bekräftar också att det som sker innan, efter och runt omkring matchen nu har

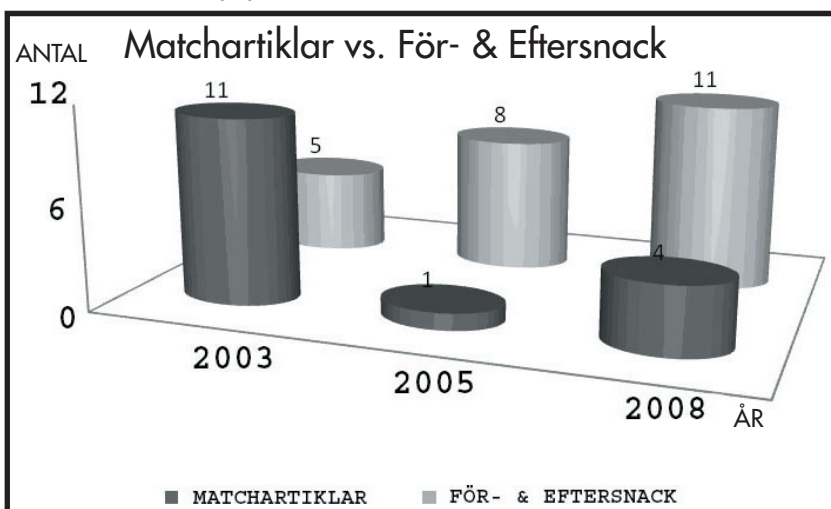
blivit viktigare att skriva om. Kategorierna för- och eftersnack har ökat från 5 artiklar 2003 till 7 stycken 2005 och sedan till 11 stycken 2008.

– I framtiden kommer det rena nyhetsarbetet hamna på nätet. Papperstidningen går mer mot något som liknar ett magasin med fördjupning och analyser, säger Robert Laul på Aftonbladet.

Han tror dock att stora händelser som ett mästerskap fortfarande lämpar sig bra i papperstidningen. Där finns det plats för mycket information från olika vinklar och som kan presenteras på ett bättre och överskådligt sätt. Han lägger dock in en brasklapp om att vi inte får stirra för blint på internet.

– Vi måste vara medvetna om att detta är en generationsfråga. Det är fortfarande en väsentlig del av läsarna som inte använder internet för att läsa nyheter och där papperstidningen fortfarande fungerar som en viktig källa.

23



Antalet matchartiklar har minskat från 11 av totalt 51 artiklar 2003 till 1 av totalt 75 artiklar 2005 till 4 av totalt 59 artiklar 2008. Samtidigt har artikeltypen för- och eftersnack ökat från 5 av totalt 51 artiklar 2003, till 8 av totalt 75 artiklar 2005 till 11 av 59 artiklar totalt 2008. Tabellen avser artiklar från Expressen och Aftonbladet sammanlagt.

Analys

”Att använda sig av ospecificerade källor säger egentligen att det inte finns någon seriös källa som säger det. Det är ungefär som att säga *enligt internet*”

Martin Jönsson, medieanalytiker

Detta är det vi läser

AV: ANNA SOFIA DAHL & FREDRIK LENNANDER

24

”I 99 fall av 100 innehåller de brittiska skvallertabloiderna bristande information som källa”, slänger medieanalytikern Martin Jönsson ur sig under vår intervju. Utan att hålla honom till de orden blir vi ändå lite tveksamma till vad det är vi betalar för i kvällspressens sportbilagor när vi ser på den undersökning vi håller i våra händer.

Sporten har ofta setts som något av en frizon från hårdnackade journalistiska ideal och korrekt källhänvisning. Denna bild bör enligt oss revideras då sporten idag har en så stor ekonomisk genomslagskraft och så många har idrotten som sin enda inkomstkälla. Med dagens vadslagningsbyråer, agenter och klubbar med utländska företagare som ägare kan spekulationer och osanna källor få större konsekvenser än någonsin tidigare.

FÖR EFTER MÖDOSAMT sökande i en snårig djungel kan vi konstatera att det är en ganska vissen men ändå väntad flora av källor som tornat fram. Den engelska pressen, med dess många gånger spekulativa journalistik, spelar en viktig roll för vilka nyheter som hamnar på sportsidorna i Sverige. Detta sker utifrån en fortsatt anglofil läggning hos fotbollspubliken, den rubrikskapande journalistik som där bedrivs och självklart deras stora sportbevakning.

Vad som däremot förvånade var i den utsträckning som källan inte tydligt angavs trots att uppgifterna uppenbart hade inhämtats från en källa. Läger vi samman källösa artiklar och artiklar med en ospecificerad källa tar dessa upp 42 procent av artiklarna i vår undersökning. Som tidigare argumenterats för så kan ett fåtal av artiklarna förstahandsupplevts genom exempelvis tv eller internet, men siffrorna är allt för stora för att viftas bort av en så simpel förklaring. Då ska det även sägas att vi medvetet kodat bort krönikor som underlag ur resultatet för att inte kunna snärjas av liknande resonemang.

Man kan ställa sig frågan om inte läsaren kan kräva en bättre källhänvisning vare sig resultatet grundar sig i längre artiklar eller korta notiser? Läsarna kan inte, och bör inte, ha ansvaret att värdera och sortera mellan källor som exempelvis de engelska tidningarna. Kvällspressen måste själva ta ansvaret och tydliggöra för läsaren var informationen kommer ifrån och hur den bör tolkas. Att inte en enda av 185 kodade artiklar visade en källkri-

tisk hållning går emot allt vad journalisterna själva anser riktigt och vad som är rimligt.

När det gäller att hänvisa till källor som de värsta brittiska tabloiderna, som är så uppenbart spekulativa i sin framtoning, bör man inte istället vänta in att nyheten plockas upp av större medier just för att dessa källor är så suspekta? Vinsten i att vara så snabb att inte några andra mer respekterade mediekanaler nappat på storyn kan nog bedömas som mindre än den eventuella förlusten. En eventuell förlust som kan bestå i att historien inte stämmer eller att läsare som är insatta i den brittiska tabloidmarknaden, och inte litar på de värsta tabloiderna, tröttnar.

VI ANSER ATT de brittiska tabloiderna inte bör ha ett så stort utrymme i den svenska kvällspressen som vår undersökning visar, antaget vinster mot eventuella förluster. Kontraktet mellan den engelska läsaren och tabloiderna är inte det samma som mellan den svenska läsaren och kvällspressen.

Att utländska medier och andra tillskansade uppgifter buntas ihop till exempelvis ”enligt brittisk press” och ”jag har läst”, kan vi bara se som slarvigt. I en tid när uppgifter tas från de vidaste håll och samtidigt kan publiceras med tvetydiga grunder är det oetiskt mot läsaren att inte vara så tydlig som det går. Att skylla det på förenkling eller någon sorts platsbrist är att försöka förbjuda läsaren till vidare läsning eller kontroll av uppgifterna. Visa oss en av de källorna som du säger dig ha paketerat så att vi har möjlighet att göra vår egen bedömning eller kontroll.

TROTS ATT TABLOIDKÄLLORNA blivit mer rumsrena inom sporten behöver inte sportgenren vara banbrytande, som den många gånger tidigare varit. Detta så till vida att de engelska tabloiderna dyker upp flitigare även inom andra mediegenrer som ansetts seriösare. Det skulle istället kunna vara så att det flitiga användandet av tabloiderna som källor inom sport, och även nöje, i kvällspressen belyser och förtydligar dessa källor för svenska läsare. Det skulle på detta sätt omöjliggöra en användning i andra mer seriösa sammanhang.

Veckans läsarfrågor:

Vilket resultat blev det i matchen på bilden?
Vad heter den gravide mannen på bilden?



Skicka in ert svar till svara.inte@oss

FOTO: BILDBYRÅN

25

Bilder utan källhänvisning är publicerade med tillstånd av innehavaren.

Ansvarig utgivare;

Anna Sofia Dahl
annasofia.dahl@gmail.com

Fredrik Lennander
fredrik.lennander@gmail.com



Inga konstigheter

Abstract

Titel; Inga konstigheter - ett magasin om fotbollsjournalister och deras källor

Författare; Dahl, Anna Sofia & Lennander, Fredrik

Kurs; Journalistikgranskning, Journalistprogrammet, Göteborgs Universitet, VT- 09

Syfte

Vårt syfte var att undersöka vilka källor den svenska kvällspressen använder i sin fotbollsrapportering och hur de resonerar kring olika sorters källor. Vi vill också reda ut vilka möjligheter respektive svårigheter internets utveckling har givit fotbollsjournalisterna.

Frågeställningar

Vilka källor använder sportjournalister inom kvällspressen?

- I vilken utsträckning används utländska källor?
- Hur ofta används nätet, bloggar och fanproducerade sidor, som källa inom sportjournalistik?

Har rykten en plats och ett värde inom sportjournalistik?

Hur kommer framtidens sportjournalistik och dess källor se ut?

Metod

Genom en kvantitativ innehållsanalys av kvällspressen. Vi valde den metoden då vi ansåg den vara bäst för att få en uppfattning om vilka källor som används och i vilken utsträckning de förekommer. För att ytterligare bilda oss en uppfattning om hur det journalistiska arbetet med källor fungerar och för att få en tydligare bild av vårt resultat har vi även intervjuat verksamma sportjournalister och redaktionschefer över sporten på Aftonbladet och Expressen och medievetare.

Resultat

De resultat vi kommit fram till handlar främst om källornas användning, men också om hur journalister funderar kring framtiden och källkritik. I en stor del av artiklarna vi undersök saknades källhänvisning, trots att det var uppenbart att informationen kom från en annan källa. I en mängd olika artiklar förekom vaga benämningar på källorna i stil med "enligt ett ryskt magasin". Förklaringen som journalister själva gav var att det är ett vedertaget sätt att benämna flera medier som säger samma sak. Medieanalytikern Martin Jönsson menar istället att det ofta tyder på att informationen kommer från en tvivelaktig källa.

I takt med att intresset för internationell fotboll ökar, ökar även användningen av utländska medier. Vi har funnit att spekulativa tabloider som källor är relativt vanligt. Det prekära med att använda tabloider som källor är att dess innehåll får en ny innebörd i svenska tidningar. Kontraktet mellan engelska läsare och deras tabloider är inte det samma som mellan vår kvällspress och de svenska läsarna.

Slutsatser

Svenska fotbollsjournalister i kvällspressens åsikter om god journalistik stämmer inte alltid överens med vårt resultat. Eftersom elitfotbollen allt mer sluter sig och tvingar journalister att gå genom presstalesmän och agenter ökar antalet anonyma källor. Utländskpress blir allt viktigare för svenska fotbollsjournalister då de tvingas jobba hårdare för att finna nya vinklar. Fenomenet att klumpa ihop utländska källor i stil med "enligt brittisk press" är slarvigt och oetiskt mot publiken. Det har ungefär samma klang som att hänvisa till "enligt internet" som källa.

Internets utveckling gör att läsare numer själva kan kontrollera och söka information om sitt lag, vilket sätter större press på journalisterna. Ett snabbare tempo gör att källkritik får stå tillbaka, men ännu finns inte risken att läsaren påverkas negativt. Trots det anser vi att tidningar bör ta sitt ansvar gentemot läsaren och ge dem korrekt källhänvisning så att uppgifterna är spårbara.

Abstract

Title; Inga konstigheter - ett magasin om fotbollsjournalister och deras källor

Author; Dahl, Anna Sofia & Lennander, Fredrik

Course; Journalistikgranskning, Journalistprogrammet, Göteborgs Universitet, VT- 09

Purpose

The purpose of our study is to investigate what sources the papers Aftonbladet and Expressen uses and how they think about using them. We also want to investigate what difficulties and benefits the development of internet has brought.

Problem

What sources does sports journalists from the evening papers use?

In what extent are foreign sources used?

How often is internet, blogs and fan produced websites in particular, used as sources in sports journalism?

Do rumors have a place and a value in sports journalism?

What will the future of sports journalism look like and what sources will be used?

Method

We used a quantitative analysis of content of the evening papers in Sweden. We have chosen this method to form an opinion of what sources that are used and in what extension they exist. To further form a deeper opinion of the work of a journalist we have interviewed working sport journalists and sport editors at Aftonbladet and Expressen.

Result

One of the prime results are the high numbers of articles which lack sources when it is obvious that the information has its origin in another source, the relatively common use of doubtful naming such as "according to British press" and "according to Russian magazines" and the increased use of English tabloids as sources in Swedish press. Because of the differences in the paper – reader relationship between Swedish and English newspapers it is a rather precarious situation.

Conclusions

The thoughts from football journalists at Aftonbladet and Expressen regarding the use of sources and what defines good journalism, does not square with reality. Since the world of football has become more and more closed, journalists are forced to go through agents and press agents to get interviews with players. The amount of anonymous sources will therefore increase. Foreign sources will also increase along the escalating interest in international football. Internet's evolution makes it possible for the readers to find and check information on their own, this along with the will to be first and leading with news, makes the life of a sport journalist even harder.

Arbetsrapport

Problemformulering

Den svenska kvällspressens fotbollsbevakning har ökat rejält de senaste åren. Fotbollen har etablerat sig som en gigantisk industri med enorma värden på klubbar och spelare. Detta har skett utifrån ett ökat intresse och en ökad kommersialisering, och storklubbar drivs numera som multinationella företag. Fler och fler människor livnär sig idag, eller tjänar pengar, på fotbollen.

Pressen har haft en viktig roll i det ökade intresset för fotbollen. Enorma tv-licenspengar som har skjutit löner och övergångssummor i taket. När konsekvenserna har blivit pengar, jobb, familj och privatliv har vi en skyldighet att se till att informationen vi matas med är riktig och från en pålitlig källa. Ett rimligt krav borde vara att medier som gång på gång visat sig vara opålitliga inte används som källor till information. Vad vi bara inte bör, utan ska, kräva är att källan inte hålls dold.

Engelska medier har alltid varit starka och viktiga i svensk fotbollspress och det är en enkel källa för journalisterna att förstå språkligt. Vad många svenskar inte vet är hur de ska gradera de olika tidningarna och deras information.

Journalisterna står idag även inför nya svårigheter. När publiken, med internets hjälp, själva har möjlighet att hitta information krävs det ännu mer av journalisterna och deras texter. Nya vinklar och mer analytiska artiklar behövs för att tillfredsställa en allt mer kritisk publik.

Med detta som bakgrund tycker vi att det är viktigt att försöka få en bild av de källor som sportjournalisterna använder och hur de resonerar kring olika sorters källor.

Huvudsakliga frågeställningar

Vilka källor använder sportjournalister inom kvällspressen?

I vilken utsträckning används utländska källor?

Hur ofta används nätet, bloggar och fanproducerade sidor, som källa inom sportjournalistik?

Har rykten en plats och ett värde inom sportjournalistik?

Hur kommer framtidens sportjournalistik och dess källor se ut?

Metod

Genom en kvantitativ innehållsanalys av kvällspressen hoppas vi få svar på vilka källor som den svenska kvällspressen vänder sig till när de behöver information de inte själva har möjlighet att uppleva eller ha kunskap om. Vi valde metoden för att få en uppfattning om vilka källor som används och i vilken utsträckning de förekommer.

För att ytterligare bilda oss en uppfattning om hur det journalistiska arbetet med källor fungerar, och för att få en tydligare bild av vårt resultat har vi även intervjuat verksamma sportjournalister. Vi har också talat med chefer för sportredaktionen på Aftonbladet och Expressen för att få en bild av redaktionernas gemensamma syn på källor samt att de skulle få möjlighet att kommentera undersökningsresultatet.

För att bilda oss en uppfattning om det journalistiska klimatet och de teoretiska förutsättningar som finns har vi tagit avstamp i källkritiska principer, dagordningsteorier samt intervjuat medieprofessor Lennart Weibull och medieanalytikern Martin Jönsson som även är redaktionschef på Svenska Dagbladet.

Vår önskan var tidigt att intervjua så många av intervjuobjekten som möjligt på plats då vi finner denna intervjusituation bäst lämpad för ändamålet, och vi hade långt gångna planer på en Stockholmsresa. Av tidsmässiga och ekonomiska skäl valde vi dock tillslut att göra intervjuerna med journalisterna på telefon.

Frågorna vi ställt till intervjupersonerna har grundat sig på de teorier vi valt som bakgrund för arbetet samt vår kvantitativa undersökning av artiklarna i tidningarna.

Vid en innehållsanalys är det viktigt att så långt som möjligt försöka minska inflytandet från den enskilde forskarens värderingar. Åsikter och egenheter ska hållas utanför bearbetningen av materialet (Østbye et al. 2004). Vi är medvetna om att vi valt att undersöka artiklar där inte bara källan är uppenbar utan även artiklar där vi anser att det är uppenbart att journalisten använt sig av uppgifter som har en tydlig källa. Intersubjektiviteten i undersökningen kan därför bedömas som lägre än om vi inte tagit med denna parameter i undersökningen. Vårt mål var dock att undersöka journalisternas källor djupare än vad en sökning i en databas kan utgöra och vi är därmed medvetna om den lägre intersubjektiviteten i just kategorin *ingen källa*.

Under kodningen valde vi att turas om med de två tidningarna och åren för att få så hög reliabilitet som möjligt i kodningen av artiklarna. Vi har även suttit tillsammans under all kodning och har kunnat samtala om eventuella osäkerheter i kodningen. Vi anser på detta sätt kunna utesluta mycket av eventuella skillnader som skulle kunnat uppstå vid kodningen.

Avgränsningar

Intresset för undersökningen uppstod delvis efter att vi läst en undersökning i Journalisten om ökningen av tabloider som källor i kvällspressen. Eftersom artikeln skrevs 2002 ville vi göra en uppföljning och se om resultaten fortfarande gick i samma riktning. Denna undersökning var en internetundersökning i Presstext och Mediearkivet där vi sökte på specifika sökord för att få en uppfattning om vissa typer av källor. Vår huvudsakliga undersökning utfördes dock i papperstidningarna (genom mikrofilm på KTB) Aftonbladet och Expressen och undersökte endast fotbollsartiklar. Sammanlagt undersöktes 185 artiklar, 103 i Aftonbladet och 82 i Expressen. Från 2003 undersöktes 51 artiklar totalt, 34 i Aftonbladet och 17 i Expressen. 2005 undersöktes 75 artiklar totalt, 32 i Aftonbladet och 43 i Expressen. 2008 undersöktes 59 artiklar totalt, 37 i Aftonbladet och 22 i Expressen.

Vi är båda mycket fotbollsintresserade och därför föll det sig naturligt att vi ville undersöka fotboll och källorna som förekommer där. Vi ansåg att resultatet kunde bli svårt att tolka om flera olika sporter var med i undersökningen då det kunde tänkas bli en för stor spridning av parametrar i resultat och kodning.

Vi har i den kvantitativa innehållsanalysen valt att undersöka artiklar i de två största kvällstidningarna i Sverige. Vi valde kvällspressen för att de har den överlägset största fotbollsbevakningen samt att vi hade ett antagande om att de använder mer utländskt material som källor.

Vår avgränsning gjordes alltså till fotbollsartiklar som innehåller en källa. Detta innebär att de 185 artiklar som ingår i vårt undersökningsresultat egentligen bara är en bråkdel av alla de artiklar vi faktiskt har kodat. Antalet artiklar som egentligen innefattats av undersökningen uppskattas till långt över 500 artiklar som varierat från kortare notiser till längre reportage.

Åren vi har valt är 2003, 2005 och 2008. Detta på grund av att vi tidigt hade en tes om att fler olika källor kommer in i rapporteringen under perioden då spelare får köpas och säljas i fotbollen, den så kallade transferperioden. Första året med denna typ av transferperiod under sommaren var 2003 så därför valde vi att ta vår början av undersökningen där. Vi ville även få en bild av utvecklingen mot idag och därför var det logiskt att använda 2008 som sista undersökningsår. För att sedan komplettera undersökningen valde vi ett år mellan 2003 och 2008 och utifrån slumpen blev detta 2005.

Just denna transferperiod var självklart även utgångspunkten till att vi valde att använda sista veckan i augusti som undersökningsperiod för året. Vi upptäckte sedermera att transferperioden under ett av åren sträckte sig till första september och valde då, för att få en likvärdig rapportering, att undersökningsveckan skulle vara sista veckan av transferperioden istället för sista veckan i augusti.

Ytterligare en avgränsning vi valde att göra var att exkludera krönikor ur vårt undersökningsresultat. Detta gjordes utifrån en åsikt att vi inte ställer samma källhänvisningskrav på en krönika som på en nyhetsartikel. Informationen i en krönika är ofta inte av nyhetsart och kan redan ha tryckts som nyhet i samma tidning. Resultatet av denna exkludering påverkade främst att kategorin *ingen källa* fick ett lägre resultat än vad som gällt om vi inkluderat krönikorna. Vi betraktar detta resultat som mer korrekt då vi själva och de journalister vi talat med anser att krönikan har ett något friare format.

Kodningen

För att få en bild av vilka källor som används när journalisterna själva inte är på plats och bevakar, har vi undersökt artiklar som vi ansett har information som kräver en källa. Det handlar alltså om information som inte uppenbart har upplevts på plats eller genom intervjuer utan information som tagits från andra medier, hemsidor, presskonferenser, agenter eller där det inte framgår var det hittats. Självklart kan vissa av situationerna där vi kodat materialet som att det behövs en källa men inte finns någon vara fall där reportern sett matchen, presskonferensen på tv och skriver en artikel därifrån. Det finns på detta säkert en viss felmarginal i kategorin som kodats som att *ingen källa* är angiven. Till vårt försvar kan denna felmarginal dock bedömas som ganska liten då de flesta artiklarna inte varit av den naturen att de kan upplevts på något annat sätt än genom en annan mediekanal eller källa som vi anser bör ha angivits.

Källan *enligt uppgift* redovisar de källor som journalisterna skrivit som exempelvis en källa i Hammarby, enligt en källa till Sportbladet eller enligt trovärdiga uppgifter i Genua. Detta är en källa som av olika anledningar inte redovisas för läsaren och är därför mycket svår för oss att bedöma. Journalister med erfarenhet samlar givetvis på sig ett stort kontaktnät av källor som ibland inte kan röja sin identitet av olika anledningar och journalisterna har då en skyldighet att hålla dem hemliga. Om denna typ av källor är pålitliga är för oss självklart omöjligt att svara på. Det finns alltid en viss skepsis bland läsare till om dessa källor alltid existerar eller om de skrivs för att skapa intressanta nyheter. Vi har dock valt att inte lägga någon värdering i dessa källor utan kodat dem helt enkelt som *enligt uppgift*.

En källa som dök upp under kodningen var källan *ospecificerad mediekälla* som omfattade källor som "i turkiska medier", "enligt brittiska tidningar", "ett ryskt magasin" eller "jag har läst" med mera. Källorna är mediekanalet som inte preciserats vid namn eller som klumpats ihop till en samlad utländsk opinion.

Källor som endast förekom en gång i materialet har ibland, utifrån de teoretiska ramarna vi ställt upp, kodats som *annan utländsk seriös* eller *annan utländsk oseriös*. Vi har varit generösa med beteckningen annan utländsk seriös och de medier vi kodat som annan utländsk oseriös är antingen ytterligare brittiska tabloider eller utländska tidningar som har samma profil som de brittiska tabloiderna.

I vissa jämförelser har vi utifrån de teoretiska ramarna vi ställt upp gjort en analys av vilka av de specificerade medierna som kan kodas som seriösa och vilka som kan kodas som mindre seriösa. I kategorin seriösa kodade vi följande medier:

presskonferenser, nyhetsbyråer, svenska morgontidningar, andra svenska medier, spelarhemsidor, klubbhemsidor, Sky Sports, La Gazzetta dello Sport, BBC, Sport1, fotbollskanalen.se, annan utländsk seriös.

Till kategorin mindre seriösa medier kodade vi:

The Sun, Daily Star, Daily Mirror, News of the World, Sunday Mirror, agenter, svenskafans.se, fotbolldirekt.com, annan utländsk oseriös.

Från de källor som vi kodat som mer seriösa går det naturligtvis inte enhälligt att säga att de aldrig återger tveksamma uppgifter. På samma sätt är tabloiderna absolut inte alltid spekulativa utan har mycket stora och kompetenta redaktioner. Skillnaderna inom de kategorier vi kodat kan nog ibland vara större än mellan dem, men den stora skillnaden är att de inte har som målsättning att tjäna pengar på den expansion av spekulativa ryktesartiklar som skett i tabloidpressen (Boyle, 2006).

Teoretisk ram

Vi har i vårt arbete valt att i huvudsak utgå ifrån teorier om källkritik. Detta genom att vi velat se hur journalister ser på källor och vilket källkritiskt tänkande de har i sina texter. Vi har även använt källkritiska teorier och teorier om hur man bör behandla källor på internet i vår kategorisering av källorna

Vi har även studerat dagordningsteorier för att förstå hur det går till när agendan sätts inom sportjournalistiken och för att kunna bilda oss en uppfattning om vad sportjournalistiken går mot i framtiden.

Utöver detta har vi studerat litteratur inom engelsk sportjournalistik då den kommit att utgöra en stor del av vår undersökning och dess resultat.

Avslutningsvis bör det återigen påpekas att denna undersökning endast omfattar några få artiklar och att det inte går att göra generaliseringar utifrån undersökningens resultat. Dock är resultatet i sig en indikator på vilka åsikter som finns då det pekar ut en riktning om hur det eventuellt skulle kunna förhålla sig i ett större sammanhang.

Arbetsfördelning

Vi är båda överrens om att vi i stort sett har gjort allting tillsammans. Texterna har skickats fram och tillbaka mellan oss för korrekturläsning och ändringar, med undantag för Glenn Hysén och Erik Niva texterna. Intervjuerna är gjorda var för sig, med undantag

för intervjun med Martin Jönsson där vi båda närvarade.

Fredrik har gjort intervjuer med; Mathias Lühr, Robert Laul, Glenn Hysén och Jens Brandberg.

Anna Sofia har gjort intervjuerna med; Michael Wagner, Lennart Weibull, Erik Niva och Richard Westman. Martin Kroon valde att svara på frågorna via mail. De andra har skett över telefon, med undantag för Martin Jönsson.

Redigeringen har skett i samråd men delades upp genom att Anna Sofia i huvudsak redigerade första delen av magasinet (fram till "slarv av gammal vana") och Fredrik den sista delen av magasinet.

Målgrupp

Vår målgrupp är tänkt att vara fotbolls- och/eller journalistikintresserade. En tänkbar tidning för publicering skulle kunna vara Journalisten.

Källförteckning

Skriftliga källor;

- Boyle, Raymond (2006) *Sport journalism: context and issues*, Sage Publications, California, USA

- McCombs, Maxwell, (2006) *Makten över dagordningen: om medierna, politiken och opinionsbildningen*, Ws Bookwell, Borgå, Finland

- Sjöstedt, Gunnar och Stenström, Paula (2002) *Vilseledning på internet - en analysansats*, Rapport 183, Styrelsen för psykologiskt försvar

- Thurén, Torsten och Leth, Göran (2000) *Källkritik för internet*, Rapport 177, Styrelsen för Psykologiskt försvar

- Thurén Torsten (2005) *Källkritik*, Liber

- Östbye et al (2004) *Metodbok för medievetenskap*, Liber, Sverige

Internetkällor;

- A Good Childhood - Searching for Values in a Competitive Age, Richard Layard 2009
http://www.childrenssociety.org.uk/all_about_us/how_we_do_it/the_good_childhood_inquiry/buy_the_book/13353.html - 090417

- <http://www.guardian.co.uk/commentisfree/2009/feb/03/schools-young-good-childhoods> - 090417

- <http://www.journalisten.se/artikel/4023/haer-haemtar-kvaellspressen-nyheterna> - 090410

- <http://www.retriever-info.com/se/tjaenster/research.html> - 090410

- <http://www.presstext.se> - 090410

Muntliga källor;

Robert Laul, Aftonbladet 0703-16 70 89

Michael Wagner, Aftonbladet 0708-60 13 27

Mathias Lühr, Expressen 08-738 32 19

Jens Brandberg, Expressen 08-738 30 00

Rickard Westman, Sportchef Aftonbladet.se 08-725 20 00

Martin Kroon, Sportchef Expressen 08-738 32 02

Glenn Hysén hemligt

Erik Niva, Aftonbladet	073-062 62 76
Martin Jönsson, medieanalytiker	031-786 49 93
Lennart Weibull, medieprofessor	031-786 12 18

Bakgrundslitteratur

- Esaiasson, Peter (2003) *Metodpraktikan*, Norstedts Juridik,

- Shoemaker, Pamela & Reese, Stephen (1995) - *Mediating the message: theories of influences on mass media content*, Longman Trade

- Strömbäck, Jesper (2008) *På nyhetsmediernas agendor: en studie av hot och risker i det svenska nyhetsurvalet i morgonpress, kvällspress och TV*, Demokratiinstitutet, Sundsvall

- Wallin, Ulf (1998) *Sporten i spalterna*, Institutionen för Journalistik och masskommunikation

Bilaga 1 - Kodschema

V1 Tidning

1. Aftonbladet
2. Expressen

V2 År

3. 2003
5. 2005
8. 2008

V3 Datum i månaden

1. 1:e o.s.v.

V4 Liga

1. Premier League
2. Serie A
3. Allsvenskan
4. La Liga
5. Landslag
6. Bundesliga
7. Champions League
8. Norska ligan
9. Danska ligan
10. Holländska ligan
11. Franska Ligue 1
12. Övriga ligor
13. Internationellt

V5 Liga2

1. Premier League
2. Serie A
3. Allsvenskan
4. La Liga
5. Landslag
6. Bundesliga
7. Champions League
8. Norska ligan
9. Danska ligan
10. Holländska ligan
11. Franska Ligue 1
12. Övriga ligor
13. Internationellt
99. Ingen mer liga

V6 Rykte/spekulation

1. Ja
2. Nej
3. Oidentifierbar

V7 Källa

1. Ingen källa
- 2.
3. The Sun
4. Daily Star
- 5.
6. AFP
7. Sky Sports
8. La Gazzetta dello Sport
9. Daily Mirror
10. Daily News
11. BBC
12. News of the world
13. Klubbens hemsida
14. Agent
15. Presskonferens
16. NTB
17. Sunday Mirror
18. Svenskafans.com
19. AP
20. TT
21. Fotbolldirekt.com
22. Sport1
23. DN
24. Fotbollskanalen.se
25. GP
- 26.
- 27.
28. Svenska medier
29. Spelarhemsida
30. Enligt utländsk ospecificerad
31. Enligt uppgift
32. Annan utländsk seriös
33. Annan utländsk oseriös

V8 Källa2

1. Ingen källa
- 2.
3. The Sun
4. Daily Star
- 5.
6. AFP
7. Sky Sports
8. La Gazzetta dello Sport
9. Daily Mirror
10. Daily News
11. BBC
12. News of the world
13. Klubbens hemsida
14. Agent
15. Presskonferens
16. NTB

17. Sunday Mirror
18. Svenskafans.com
19. AP
20. TT
21. Fotbolldirekt.com
22. Sport1
23. DN
24. Fotbollskanalen.se
25. GP
- 26.
- 27.
28. Svenska medier
29. Spelarhemsida
30. Enligt utländsk ospecificerad
31. Enligt uppgift
32. Annan utländsk seriös
33. Annan utländsk oseriös
99. Ingen andra källa

V9 Nätkälla?

1. Ja
2. Nej/Oidentifierbart

V10 Källkritisk hållning i artikeln?

1. Ja
2. Nej

V11 Ryktesrubrik?

1. Ja
2. Nej
3. Oidentifierbart

V12 Utländsk källa?

1. Ja
2. Nej

V13 Ämne i artikeln

1. Transfer
2. Efter match
3. Innan match
4. Konflikt
5. Skvaller/skandal
6. Medier
7. Ekonomi
8. Inför säsongen
9. Privat/familjeliv/fritid
10. Klubborganisation
11. Skada
12. Turnering
13. Plockcitat
14. Övriga ämnen

V14 Typ av artikel

1. Notis
2. Krönika
3. Transferartikel
4. Matchartikel
5. Eftersnack
6. Försnack
7. Intervju
8. Info.artikel
9. Avslöjande artikel
10. Övrig artikel